

LA PELL FREDA

Sánchez Piñol
per Alfred Carol

La crítica es pot fer referenciant el llibre a varios contextos de tradició literària. El més ambiciós seria el de situar-lo en el context filosòfic del “Hajj Ibn Yakzan” (El filòsof autodidacte) d’Ibn Tufayl, dels viatges de Gulliver de Swift i del no menys famós Robinson Crusoe. Es a dir, en el si d’aquesta mena d’obres que a través de la reducció de la societat al mínim d’elements o a la creació d’un entorn social distorsionat en relació amb el nostre posen en marxa un mite sobre la creació de la societat (Tufayil), fan una crítica de la societat actual (Swift) o en reforcen els prejudicis (Defoe) i justifiquen les desigualtats. La Pell Freda surt amb una certa embranzida que pot donar entendre unes certes pretensions, però ràpidament ens adonem que aquest alè inicial s’escanya i que el tret es queda curt: no anem pel camí de la reflexió filosòfica ni de l’al·legoria social. Per quin camí tira, doncs? I bé, sembla que va d’una mena de ciència ficció sense pretensions. Ull, un llibre de ciència ficció sempre està referenciat a la societat actual, la que coneixem, i per tant alguna cosa ha de dir o assumir d’aquesta societat. Tanmateix lo més còmode es no complicar-se la vida i quedar-se en una mena de novel·la d’aventures. Per aquí van els trets, aparentment, en aquesta novel·la: I pel que fa a novel·les d’aventures, no massa ben portada: un cop muntada la situació inicial amb els dos tios dins de la torre, amb l’Arenis a dins i els citauca a fora (deu-ni-dó del noms!), la trama queda travada sense evolucionar tot al llarg de la novel·la: exterminar “granotes”, follar amb la “noia”, barallar-se entre ells i anar fent. Les peripècies no aconsegueixen donar-li sentit a la situació, serveixen per anar omplint pàgines fins a un final que només fa que confirmar aquesta no evolució. Pensant-ho a un segon o tercer nivell alguna cosa inquieta, i és la tranquil·litat amb que s’explica com s’exterminen desenes, centenes i milers d’uns éssers que es veuen descrits com formigues amb aspecte humà. Quasi bé ens ve la temptació de preguntar-nos si tenen ànima! Tot plegat

ens recorda les pel·lícules d'americans i indis que veiem quan érem petits i que consistien en unes escabetsxines terribles i indiscriminades dels "indígenes" americans. Va per aquí el llibre? Vol escenificar el genocidi de les poblacions "indígenes" cada vegada que al civilització occidental i cristiana s'interessa per territoris que no són els seus? Tampoc crec que vulgui anar tant enllà, i si ho fes podríem entendre que més aviat recomana el genocidi o que almenys el veu com inevitable.

Les peripècies amb la "noia" i amb els "crios" en les quals sembla que el protagonista hi vegi elements d'humanització desemboquen al cap davall en un foc d'encenalls. Res, tornem al punt de partida.

Tot plegat, la única tesi que es defensa clarament en llibre, la de la estructura cíclica de la història, és una de les més conservadores, per no dir reaccionaries.

L'estil del llibre, en el sentit que en parla el Juan Marcé en relació a la M. de la Pau Janer (dit de passada, avui li he llegit en l'AVUI una crònica – *gacetilla* - sobre una desfilada de modes. Tenint en compte que en Sergi Pàmies es dedica a escriure comentaris de futbol (per vocació? per guanyar-se la vida?) podem fer-nos una idea de a quin nivell ha caigut el *mundillo* literari Català) és, per dir alguna cosa, millor que el de la dita Janer i que el de la M. M. Roca (llegiu, sup, "Cames de seda") i també que el del fatídic Dan Brown; queda, però, evidentment, molt lluny de Juan Goytisolo o de la Mercè Rodoreda. Utilitzant un símil futbolístic, no crec que Sánchez Piñol tingui l'ambició de jugar en la mateixa divisió que aquests dos últims escriptors. Les seves ambicions són més modestes. Ha volgut fer un "producte" d'una certa qualitat que tingui una bona sortida en el mercat. Això és una actitud que hauríem de blasmar? No ho crec. Només convé posar les coses al seu lloc: amb aquest llibre, "La pell freda", estem a les fronteres de la literatura, ara, això sí, clarament a la part de fora.

Potser em direu que val més llegir aquest llibre que mirar la televisió o parlar de futbol? Doncs us diré que sí, efectivament, qualsevol cosa que ajudi a evitar l'embrutiment ha de ser benvinguda i aquest llibre en pot ser una.